

Παρέμβαση Κωνσταντίνου Κουκλέλη, Προέδρου της ΕΒΙΚΕΝ στην εκδήλωση του «ΔΙΚΤΥΟΥ» για την Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και τη Ευρώπη με θέμα «Η επίδραση του ενεργειακού κόστους στην Ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα: Η περίπτωση της Ελληνικής Βιομηχανίας»

Τελικά θέλουμε εγχώρια παραγωγή; Οι εξελίξεις προοιωνίζουν χειρότερες μέρες...

Δυστυχώς, η στήριξη της εγχώριας παραγωγής και της βιομηχανίας από όλες σχεδόν τις κυβερνήσεις των τελευταίων 30 ετών ήταν μηδαμινή, και βέβαια η αποβιομηχάνιση της χώρας προχώρησε με σταθερούς ρυθμούς. Η σημερινή εικόνα της ανεργίας του 30% και των δηλώσεων του τύπου *«και δε παράγουμε τίποτα, ούτε οδοντογλυφίδες»* ή του ασύλληπτου *«η Ελλάδα δεν είναι χώρα για βιομηχανία»*, σε εμάς τους παραγωγούς προκαλεί έντονη απογοήτευση για το μέλλον. Η Ελλάδα, από μια βιομηχανική χώρα με παιδεία και υποδομές, έχει καταντήσει η πλέον αποβιομηχανοποιημένη χώρα της Ευρώπης. Τα **κρίσιμα ερωτήματα** αυτή την οριακή για τη χώρα εποχή είναι: Τελικά θέλουμε εγχώρια παραγωγή; Θέλουμε τη χώρα ζωντανή στις διεθνείς αγορές? Πώς θα έρθει η ανάπτυξη και οι επενδύσεις; Αρκεί ο τουρισμός; Πώς θα στηριχτούν τα έσοδα του κράτους; Θέλουμε ένα μοντέλο ανάπτυξης σύγχρονο και ισορροπημένο; (Και αλλά βέβαια συναφή κρίσιμα ερωτήματα σε σχέση με τη παιδεία, το κοινωνικό μας μοντέλο κτλ....)

Η ΕΒΙΚΕΝ - η Ένωση των Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας – πρώτη ανέδειξε το υψηλό κόστος ενέργειας που επιβαρύνει την μεταποιητική βιομηχανία στην Ελλάδα, τις επιπτώσεις του κόστους αυτού στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων, την απασχόληση, την βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και γενικότερα όλη την οικονομία και την ανάπτυξη της χώρας.

Στην Ελλάδα οι τιμές ηλεκτρισμού για τον μέσο βιομηχανικό καταναλωτή αυξήθηκαν κατά 33% την περίοδο 2008-2012, όπως δείχνει έρευνα της ΕΕ που αναφέρει η μελέτη του ΔΙΚΤΥΟΥ.

Μέχρι προ έτους ακόμα, Η Πολιτεία και οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί προέβαλαν ότι το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας για τη βιομηχανία ήταν δήθεν κάτω του Ευρωπαϊκού μέσου όρου, επικαλούμενοι λανθασμένα και αποσπασματικά στοιχεία της EUROSTAT, αλλά και μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η ΕΒΙΚΕΝ αντέδρασε δυναμικά στις κατευθυνόμενες αυτές «μελέτες» που παρουσίαζαν πλασματικά αυξημένο το κόστος ενέργειας των ευρωπαϊών ανταγωνιστών μας, καθώς δεν λάμβαναν υπόψη τις διμερείς συμβάσεις προμηθευτών – βιομηχανίας, τις σημαντικές

εκπτώσεις και αντισταθμίσεις – μειώσεις κόστους που η κάθε ευρωπαϊκή χώρα χορηγεί στη βιομηχανία της.

Όπως αναφέρει η μελέτη του Δικτύου που παρουσιάζεται σήμερα, η έρευνα της ROLAND BERGER που έγινε προ έτους, έδειξε ότι το συνολικό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας στην υψηλή τάση στην Ελλάδα – το 2014 όταν ίσχυαν οι εκπτώσεις 20% - ήταν 62 €/MWh, 10-14 €/MWh υψηλότερο (δηλ. 20-22% ακριβότερο) από εκείνο των ευρωπαϊκών ανταγωνιστών μας.

Έκτοτε σειρά μελετών επιβεβαιώνει το υψηλό κόστος της ενέργειας για την βιομηχανία μας, μικρή και μεγάλη . Η έρευνα που παρουσίασε ο κος Δαγούμας αποτελεί ακόμα μια επιβεβαίωση.

Πρόσφατη μελέτη της DELOITTE (Μάρτιος 2015) δείχνει ότι το συνολικό κόστος ηλεκτρισμού για τις μεγάλες ενεργοβόρες βιομηχανίες διαμορφώνεται το 2015 σε 39 €/MWh στη Γερμανία και σε 45 €/MWh στη Γαλλία. Στην Ελλάδα τα τιμολόγια της ΥΤ που θα προκύψουν για το 2016 (μετά την κατάργηση της έκπτωσης του 20%) αναμένεται να διαμορφωθούν σε 75 €/MWh για 24ωρη λειτουργία!

Πώς όμως θα μπορέσει η βιομηχανία να επιβιώσει και να αναπτυχθεί με τόσο υψηλό κόστος ενέργειας;

Το ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΜΕΙΓΜΑ αποτελεί τον πλέον κρίσιμο παράγοντα που θα καθορίσει την παραγωγική Ανάπτυξη της Χώρας:

Είναι απαραίτητο να υπάρξει μεσο-μακροπρόθεσμος ενεργειακός σχεδιασμός της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (του Product-mix), που να εξασφαλίζει προοπτική ανταγωνιστικού κόστους ενέργειας και να λαμβάνει υπόψη τις εθνικές πηγές ενέργειας (λιγνίτη & νερά) και την ασφάλεια εφοδιασμού με σεβασμό στο περιβάλλον.

Η ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας -και της οικονομίας γενικότερα- βασίστηκε μεταπολεμικά στον λιγνίτη και τα νερά. Αποτελούν την φθηνότερη πηγή ενέργειας στη χώρα μας. Η λιγνιτική παραγωγή όμως βρίσκεται σε συνεχή μείωση τα τελευταία χρόνια. Σήμερα αντιπροσωπεύει το 38% της παραγωγής και του ισοζυγίου διασυνδέσεων στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα.

Πρέπει να διατηρήσουμε την παραγωγή των λιγνιτικών μονάδων, επενδύοντας στη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους και στον περιορισμό των ρύπων. Η τεχνολογία εξελίσσεται συνέχεια και ο άνθρακας γίνεται πιο καθαρός και πιο φθηνός.

Το φυσικό αέριο δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις λιγνιτικές, ως μονάδες βάσης που να παρέχουν ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας στη βιομηχανία. Σε όλες τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, που διαθέτουν εγχώριες πηγές ενέργειας, οι πυρηνικές μονάδες, οι λιθανθρακικές και

τα υδροηλεκτρικά τροφοδοτούν με φθηνή ηλεκτρική ενέργεια την βιομηχανία τους. (παραδείγματα, Δανία, Γερμανία, Γαλλία, Πολωνία κτλ..)

Με φυσικό αέριο και ΑΠΕ δεν μπορεί να συντηρηθεί η βιομηχανία. Πρέπει να συνεχίσει να εφοδιάζεται από τις φθηνές εθνικές πηγές ενέργειας: τον λιγνίτη και τα νερά.

Η Ελλάδα οφείλει να ακολουθήσει τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με σύνεση, χωρίς υπερβολές που θα έχουν απρόβλεπτες συνέπειες για τους καταναλωτές και την εθνική οικονομία.

Δεν πρέπει από τον ενθουσιασμό μας να ξεχάσουμε ότι με βεβιασμένο περιορισμό των λιγνιτών το κόστος ενέργειας θα ανέβει υπερβολικά και δεν θα έρθει Ανάπτυξη.

Πρέπει να βλέπουμε τι κάνουν οι άλλες χώρες που προστατεύουν ως κόρη οφθαλμού τις λιθανθρακικές τους μονάδες βάσης.

ΥΨΗΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ

Απαραίτητη είναι η μείωση της υψηλής φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, ο εξορθολογισμός των χρεώσεων για το ΕΤΜΕΑΡ (με την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών), τα ΥΚΩ και τις χρεώσεις δικτύων (ηλεκτρ. Ενέργειας και φυσικού αερίου).

Πρέπει να υπάρξει πολιτική βούληση η Ελληνική Κυβέρνηση να στηρίξει τη βιομηχανία εφαρμόζοντας εγκεκριμένα μέτρα από την ΕΕ, όπως κάνουν όλες οι ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις.

Η ενέργεια είναι κινητήρια δύναμη για την Οικονομία. Όπως σημειώνει η έρευνα του ΔΙΚΤΥΟΥ, **παρά τη συρρίκνωση της βιομηχανικής παραγωγής, η βιομηχανία παραμένει ο δεύτερος μεγαλύτερος εργοδότης της χώρας, ενώ είναι η κύρια πηγή φορολογικών εσόδων και εργοδοτικών εισφορών.** (Mckinsey 2012, Greece 10 Years ahead)

Στη παγκοσμιοποιημένη αγορά που ζούμε, ο ενεργειακός ανταγωνισμός είναι αμείλικτος: Χωρίς ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας δεν θα μπορέσει να επενδύσει και να επιβιώσει η ελληνική βιομηχανία. Όχι μόνο η ενεργοβόρος, αλλά και εκείνη που δραστηριοποιείται στην εφοδιαστική αλυσίδα της. Μελέτες έχουν δείξει ότι μια νέα θέση στη βιομηχανία δημιουργεί συνολικά 6 θέσεις στην οικονομία.

Όμως, ούτε ξένες επενδύσεις θα μπορέσουμε να προσελκύσουμε με ακριβό κόστος ενέργειας.

Η ΕΒΙΚΕΝ στηρίζει το άνοιγμα των αγορών ενέργειας.

- Μια ελεύθερη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, απαλλαγμένη από μονοπώλια, ολιγοπώλια, στρεβλώσεις, εγγυημένες αποδόσεις κλπ θα επιτρέψει στον ελεύθερο, ανόθευτο ανταγωνισμό να διαμορφώσει ανταγωνιστικές τιμές της kWh για τον καταναλωτή.
- Όπως λειτουργεί σήμερα η αγορά, οι καταναλωτές ενέργειας στερούνται από μια σειρά εργαλείων που έχουν στη διάθεσή τους οι ευρωπαίοι ανταγωνιστές μας:
 - Διμερείς συμβάσεις με προμηθευτές που επιτρέπουν την κατά το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του πελάτη και της κατανάλωσής του (προφίλ κατανάλωσης),
 - Προθεσμιακές και intraday αγορές,
 - Balancing
 - Διασυνδέσεις με αναπτυγμένες αγορές
 - Λειτουργία του Target Model

ΠΡΕΠΕΙ, ΧΩΡΙΣ ΑΛΛΕΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΝ ΤΑ ΜΕΤΡΑ

- Το υψηλό κόστος των ρυθμιστικών χρεώσεων ΕΦΚ, ΥΚΩ και ΕΤΜΕΑΡ επιβαρύνει σημαντικά το ήδη υψηλό κόστος προμήθειας του ανταγωνιστικού σκέλους της ηλεκτρικής ενέργειας.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΕΝΑ ΔΙΕΘΝΕΣ BENCHMARKING

- **ΕΙΔΙΚΑ** για τους καταναλωτές εντάσεως ενέργειας:
 - Εφαρμογή της νομοθεσίας (ευρωπαϊκής & ελληνικής) που απαλλάσσει από τον ΕΦΚ (κόστος 9-10 εκατ. €):
 - την ηλεκτρόλυση,
 - την μεταλλουργική κατεργασία,
 - την χημική αναγωγή και
 - Επέκταση της απαλλαγής στην ορυκτολογική κατεργασία, όπως προβλέπεται από τις κοινοτικές οδηγίες.
 - Υιοθέτηση δράσεων στο πλαίσιο των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς περιβάλλοντος και ενέργειας που θα ενισχύσουν την διεθνή ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας εντάσεως ενέργειας, μειώνοντας την επιβάρυνση για τους καταναλωτές αυτούς του ΕΤΜΕΑΡ, του τέλους λιγνίτη, των χρεώσεων χρήσης συστήματος και των ΥΚΩ.

- Πέραν των ανωτέρω, εγγύηση για την ανόθευτη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί και η διασύνδεση της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τις αναπτυγμένες αγορές και τα χρηματιστήρια ενέργειας της κεντρικής Ευρώπης:
 - Οι σημερινές διασυνδέσεις δεν επαρκούν
 - Επί συνόλου διασυνδέσεων ονομαστικής ικανότητας μεταφοράς 3600-3800 MW, η εμπορική διαθέσιμη ικανότητα περιορίζεται στα 1500 περίπου, λόγω της ανεπάρκειας των εσωτερικών δικτύων των βορείων γειτόνων μας.
 - Απαιτείται αύξηση των διασυνδέσεων και κυρίως με την Ιταλία (η υπάρχουσα διασύνδεση είναι μόλις 500 MW και δεν επαρκεί), καθώς η πύλη αυτή επιτρέπει την πρόσβαση στο δίκτυο των ανεπτυγμένων βιομηχανικών χωρών της Ευρώπης.

Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Τα περισσότερα από τα μέτρα αυτά προτείνονται και στην έρευνα που διεξήγαγε το ΔΙΚΤΥΟ.

Όμως, επειδή η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2014, αναφέρει κυβερνητικούς σχεδιασμούς και χρονοδιαγράμματα που πρέπει να αναθεωρηθούν:

- Δεν ισχύει η καταληκτική ημερομηνία του Δεκεμβρίου 2014 για δεσμευτικές προσφορές υποψηφίων αγοραστών του 66% των μετοχών του ΑΔΜΗΕ. Η διαπραγμάτευση της Κυβέρνησης με τους θεσμούς για το μέλλον του ΑΔΜΗΕ δεν έχει ολοκληρωθεί.
- Δεν είναι πλέον στα σχέδια της Κυβέρνησης η δημιουργία και η πώληση της «μικρής ΔΕΗ» και
- Η διάθεση του 17% των μετοχών της ΔΕΗ που διαθέτει το Δημόσιο σε στρατηγικό επενδυτή.
- Δεν πραγματοποιήθηκε στις αρχές του 2015 η υλοποίηση του μέτρου της διακοψιμότητας. Δεν έχει υπογραφεί ακόμα η υπουργική απόφαση και έχει ήδη χαθεί το 1 από τα 3 έτη ισχύος του μέτρου.
- Η εξοικονόμηση ενέργειας μέσω του ΕΣΠΑ δεν έχει δρομολογηθεί.
- Οι δημοπρασίες λιγνιτικής και υδροηλεκτρικής παραγωγής τύπου NOME δεν έχουν υλοποιηθεί, ενώ προωθείται μηχανισμός που δεν θα επιτρέπει τον εφοδιασμό του μεγαλύτερου τμήματος της ενεργοβόρου βιομηχανίας, σε αντίθεση με την πρόταση της ΡΑΕ του 2014, μετά από 2 διαβουλεύσεις.
- Δεν έχει δρομολογηθεί αυστηρό χρονοδιάγραμμα για το target model.

- Δεν έχει τροποποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο, ώστε να επιτρέπονται οι διμερείς συμβάσεις και η ομαδική διαπραγμάτευση συμβολαίων μακράς διάρκειας
- Δεν έχει επανεξεταστεί το επίπεδο φορολόγησης των ενεργειακών προϊόντων
- Δεν έχει καθιερωθεί η δυνατότητα μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία
- Δεν έχουν υιοθετηθεί οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Ενέργεια και το Περιβάλλον.

Σε αυτό το δυσμενές για την απελευθέρωση της αγοράς περιβάλλον όπου παραμένουν οι στρεβλώσεις, η κατάργηση των εκπτώσεων 20% στα τιμολόγια της υψηλής τάσης, η επαναφορά των ΑΔΙ, του Μηχανισμού Ανάκτησης Μεταβλητού Κόστους των μονάδων παραγωγής (ΜΑΜΚ) και η επαπειλούμενη αύξηση στο ΕΤΜΕΑΡ, στα ΥΚΩ, στα δίκτυα διανομής & μεταφοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, προσιωνίζουν ακόμα χειρότερες ημέρες για την βιομηχανία και τη παραγωγή γενικότερα.